

Kerstboodschap(pen)

Een stuk in twee bedrijven
voor en over vrouwen van nu,
en... mét een kerstboodschap.

door

CINDY SIJMONSMA en LYDIA JASPER

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.
(Grimas Theatergrime verkoop)
Tel: 072 - 5 11 24 07
E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl
Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **KERSTBOODSCHAP(PEN)** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **CINDY SIJMONSMA** en **LYDIA JASPER** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2005 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **7** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

Heilssoldate - vertellersrol

Charlotte van Beusekom - een rijke, maar eenzame vrouw

Sjaantje de Groot - zij is werkster bij Charlotte en veel andere dames

Trees de Lange - een bijdehante tante

Corrie Janssen - bijna net zo bijdehand

Winkeldame - verkoopster in 'de betere zaak'

Winkelvrouw - verkoopster in het type buurtwinkel en kiloslagerij

Beide laatste rollen kunnen elk door één dame gespeeld worden, maar er kunnen ook meerdere spelers ingezet worden. De heilssoldate kan zowel door een man als door een vrouw gespeeld worden. Voor het gemak is in dit stuk de vrouwelijke vorm aangehouden.

DECOR:

Eerste bedrijf: in tweeën gedeeld, beide kanten zijn winkels, in het midden een pleintje met een lantaarnpaal. Daarnaast staat een heilssoldate. Een collectepot aan een driepoot, een grote klok waarvan de wijzers te verzetten zijn en elke keer als een van de spelers zich afvraagt hoe laat het is, laat de heilssoldate de klok (*met de wijzers goedgezet*) even zien. Erbij een bord met een zelfgeschreven poster van de kerstviering in het dorpshuis, binnenlopen vanaf 15.00 uur. De winkels zijn heel summier aangegeven, een toonbank en wat stellingen met dozen. Er moet een duidelijk verschil zijn, de linkerwinkel is een 'goedkope' winkel, bruine dozen op de stelling, weinig versiering. De rechterwinkel heeft een veel luxer uitstraling, mooi versierd en luxe dozen. Echt een kerstwinkel. Op een soort flap-overs staat steeds de naam van de winkel, eliteslagerij/kiloslagerij etc.. Bij de warme bakker is het mooi als het met losse letters op het bord staat. Tijdens het spel kan dan

de W vallen zodat er 'arme bakker' staat. Tijdens het spel in de andere winkel, moeten de attributen van slager, en later van bakker, snel omgeruild worden voor respectievelijk bakker en viswinkel.

Op de voorgrond de 'kamers' van Charlotte (*rechts*) en Sjaantje (*links*). Een stoel, een klein tafeltje, erachter een kamerscherm, bij Sjaantje een schilderijtje van bijvoorbeeld een huilend zigeunermeisje en een kitscherig schemerlampje. Bij Charlotte een kunstzinnig schilderij en een designlamp. Waar technisch mogelijk, kan ook met twee draaischijven gewerkt worden, aan de ene kant de winkel, aan de andere kant de kamer.

Tweede bedrijf: nu hebben de winkels en plaats van de heilssoldate plaats gemaakt voor de hal van het dorpshuis. Ook dit kan zeer summier aangegeven worden, een kapstok en links een kozijn met aanduiding toiletten, rechts een kozijn met "zaal", een schot waarop een poster hangt met bewust taalfouten erin, het kan ook een schoolbord zijn, waar krijtjes bij liggen. Deze poster staat in het eerste bedrijf bij de heilssoldate.

Belichting en geluid kunnen een zeer versterkende rol spelen. De plaats waar op dat moment het spel zich afspeelt, wordt extra uitbelicht door een spot. Ook de muziek kan het verschil maken tussen het 'huis' van Sjaantje en dat van Charlotte.

U dient bij uw zaaleigenaar te informeren of de muziekrechten in een totaalcontract worden voldaan. Is dit niet het geval dan dient U contact op te nemen met: BUMA/STEMRA

EERSTE BEDRIJF

Bij het begin van het spel staat alleen de heilssoldate op het toneel. Bij de heilssoldate een collectepot, een lantaarnpaal en een poster met een uitnodiging voor een kerstfeest in het dorps huis. In deze aankondiging zit een zeer opvallende taalfout. Sjaantje en Charlotte staan elk aan een andere kant klaar, met de rug naar het publiek. Sjaantje aan de kant van Charlottes huis. Ze dragen een bij hun passende boodschappentas. Er klinkt zacht kerstmuziek die wegsterft.

Heilssoldate: Het wordt weer Kerstmis. Het feest van vrede en in de mensen een welbehagen. Maar ieder jaar wordt het meer een feest van vreten en anderen behagen met nog mooiere versiering en nog meer cadeaus. De kerstboodschap is vervangen door kerstboodschappen. Hoe rijker de mens in geld, hoe armer in geest. Het moet groot, groter, grootst. Of is het grotesk? Want rijkdom en goede smaak gaan niet altijd samen. *(klingelt met haar bel)* Aan degenen die het willen horen! Het is tijd voor een kerstverhaal. Een verhaal waarin het goede overwint. En... mét een kerstboodschap. *(de spot gaat aan op Sjaantje. Ze draait tot ze richting heilssoldate kijkt)* Neem Sjaantje. Sjaantje is niet veel gewend. Ze heeft een uitkering en verdient een zakcentje bij met haar werkhuisjes. Het is ploeteren. Want de mensen voor wie ze het huis proper houdt, kijken haar vaak niet recht aan. Meestal vanuit de hoogte. Er wordt niet tegen haar gesproken. De mevrouwen van het huis leggen meestal een briefje voor haar neer op het aanrecht met daarin de aanwijzingen. Ramen moeten gelapt, wc's – op de boven- en benedenverdieping - gesopt en het bubbelbad ontkalkt. *(Sjaantje zucht)*

Sjaantje: Ik heb om twaalf uur 's middags al het end in de bek.

Heilssoldate: Maar Sjaantje redt zich wel. Samen met haar kat. Nee, Sjaantje is niet helemaal alleen, want ze viert al drie jaar Kerstmis met rooie Dirk. Sjaantje is best wel tevreden. Sjaantje heeft haar eindejaarsbonus – een tientje extra van de mevrouwen en soms een kerstpakketje, samengesteld uit hetgeen ze zelf kregen en te min vonden - en Dirk heeft zijn blijkje zalm. En 's avonds kijken ze samen op de bank naar 'The Sound of Music'. Elk jaar. *(de spot op Sjaantje gaat uit. De spot op Charlotte gaat aan. Ook zij draait richting heilssoldate)*

Heilssoldate: Nee, dan Charlotte. Een van de mevrouwen van Sjaantje. Charlotte is van goeden huize, maar wel van legen huize. Haar

vriendinnen hebben met Kerstmis altijd bezigheden. Ze gaan op wintersport, ze gaan dineren met de kinderen bij kaarslicht in een duur restaurant of ze hebben verplichtingen op de zaak. Die ene vriendin die ze verwachtte, ging een cruise maken. Charlotte's huis is tijdens de kerstdagen groter en leger dan de rest van het jaar. Het drukt op haar en smoot haar als een wollen deken op een zomeravond.

Charlotte: Zelfs Cecile is er niet. Ik kan echt nergens heen. En wie zou er nou bij mij willen komen? Nee, dat zit allemaal in Gstaad en Lech. Maar daar ga ik me niet opdringen, ze moeten me meevragen. En dat hebben ze niet gedaan. Ach, we maken er weer het beste van.

Heilssoldate: En nu zijn beiden op weg om de boodschappen in huis te halen. De kerstboodschappen... *(spot op Sjaantje, ze haalt een briefje uit haar zak)*

Sjaantje: Nou, es effe kijken, wat heb ik allemaal nog nodig? Een blikje zalm voor Dirk. En een kerstbrood, eieren, een lappie vlees of zal ik toch maar een rollade? Stel je voor dat er onverwacht bezoek komt. En als dat niet komt, kan ik het altijd nog op een boterham doen. En wat toe. Als het nou maar niet zo druk is in de winkels. Ik ben doodmoe van dat gewerk bij mevrouw Van Beusekom. Gelukkig was ze er zelf niet, die zal wel weer de hort op zijn geweest. Ze is best wel aardig hoor, maar ze kan zo op alle slakken zout leggen. Altijd met die vinger langs de richeltjes. Ach, verder heeft ze ook niet veel. Het mens heeft het ook niet makkelijk, altijd alleen. *(spot op Charlotte)*

Charlotte: Eens zien wat er nog op het lijstje staat: een biefstukje maar, makkelijk klaar. En voorgekookte krieltjes, maar wel opletten dat ze goed geschild zijn. Wat groente, garnalen voor de cocktail, oh, de peterselie niet vergeten, garnalencocktail zonder peterselie is affreus. Ook al ben ik alleen, het moet wel goed zijn, het is tenslotte Kerst, nietwaar. *(beiden gaan lopen en botsen voor de heilssoldate bijna tegen elkaar aan)*

Sjaantje: Oh, mevrouw Van Beusekom, wat een toeval. Nog hartelijk dank voor de kerstkaart met het extra geld, heel aardig van u. En mag ik u vast heel fijne kerstdagen wensen?

Charlotte: Ach, Sjaantje, *(kijkt even op haar horloge)* ben je al helemaal klaar? Het is vast weer netjes, altijd als jij geweest bent, blinkt alles. Heb je het bad even extra goed gedaan? Vorige keer zat er nog een klein randje in. *(Sjaantje knikt)* En dat geld, ach, jij mag ook wel eens een extraatje, het is tenslotte Kerst, nietwaar?

Sjaantje: Ja, Kerst. Altijd mooie dagen. Er is veel moois op tv, gelukkig maar, voor eenzame zielen zoals ik. *(ze zegt dit op een heel vrolijke toon, voelt zich absoluut niet zielig, maar is natuurlijk wel alleen)* En

nu nog even wat boodschappen halen, want ja, de winkels zijn drie dagen dicht. Wat gaat u doen met die dagen? Bezoek, of gaat u uit?
Charlotte: Ach, ik zie nog wel. Ik verwacht wel een of ander, maar ik heb geen vaste afspraken. En uit, nou ja èh... het weer is niet bijzonder, voor de wintersport heb ik niet zoveel interesse en als alleenstaande ga je ook geen tafel reserveren in een restaurant. Daar heb ik slechte ervaringen mee.

Sjaantje: Dus u bent helemaal alleen met Kerst??? Gossie.

Charlotte: Jij toch ook? Moet ik dan ook - èh - 'gossie' zeggen? *(beiden lachen een beetje)*

Sjaantje: Nee hoor, ik krijg vast wel een leuke Kerst. Ik heb Dirk ook nog, toch een beetje aanspraak.

Charlotte: Dirk? Ik dacht altijd dat je alleen was?

Sjaantje: Nee, Dirk is mijn kat, zo'n grote rooie je-weet-wel-kater, net als in de Libel. Ach, daar heb je toch een beetje warmte en gezelligheid van, nietwaar? Als hij zo tegen me aan ligt te spinnen... Ach gossie, hij kan net zo lekker ronken als mijn man zaliger. U heeft geen beesten, hè?

Charlotte: Nee, èh, dat komt mij niet zo goed uit. Je weet, ik ben vaak wat langer van huis, en ach, dat is niet prettig voor zo'n diertje hè? *(kijkt naar het publiek met een beetje vies gezicht, wil geen dieren)* Maar ik begrijp wel dat het voor jou wel aangenaam is, zo'n èh... wat voor kater?

Sjaantje: Je-weet-wel-kater. Ach laat maar. Maar èh... helemaal alleen met de Kerst? Dat is toch ook niet leuk voor u? Heb u niemand om naartoe te gaan?

Charlotte: Ach ja, natuurlijk wel, maar ja, ik wil me niet opdringen. En om nou bij een gezin te zitten, dan voel je je dubbel zo alleen.

Sjaantje: Ja, dat ken ik. Maar èh... ik ga een rollade halen, die kan ik heel lekker braden, en in je eentje doe je een week met zo'n ding. We kunnen wel delen! Eten we niet alleen met de Kerst!

Charlotte *(enigszins overdonderd)* Ja, èh, ja... ach, waarom eigenlijk niet? Dus jij maakt een hoofdgerecht, zal ik dan het voorgerecht verzorgen?

Sjaantje: Oh wat leuk, u zorgt voor een vooraffie en ik voor het eten. Zal ik dan ook nog een toetje doen, want dat hoort ook bij Kerst, nietwaar?

Charlotte: Nee Sjaan, het dessert is ook voor mij. Ik heb nog wat mooie receptjes liggen. Die wilde ik al langer eens uitproberen. Zullen we dan eerste kerstdag afspreken? Om, laten we zeggen cocktailtijd, half zes?

Sjaantje: Oh, dan wordt het eten wel later dan ik gewend ben, maar

ach, met een sjiek kerstdiner kan dat wel. Tot morgen dan, dan ga ik nou gauw de boodschappen doen.

Charlotte: Ja inderdaad. Ik zal nog even het recept bestuderen en dan ga ik ook snel alle ingrediënten halen. *(beiden af, elk aan hun eigen kant. Spot op heilssoldate)*

Heilssoldate: Geweldig hè? Hoe twee eenzame zielen door Kerstmis verbreederd worden. Maar èh... voelt u hem aankomen? Want ze hebben nu wel de tijd afgesproken, maar zijn ze niet iets vergeten? De locatie bijvoorbeeld? *(spot op Sjaantjes huis)*

Sjaantje: Alle mensen, wat heb ik me nou op mijn hals gehaald? Komt mevrouw Van Beusekom hier in huis. Nou ja, dan mag ik wel wat extra versieren. Oh, en schoonmaken, ze is zo precies en dan kan het bij mij toch niet stoffig zijn? Eerst de boodschappen maar. *(spot op huize Van Beusekom)*

Charlotte: Nou ja, Charlotte toch, wat heb je nu weer gedaan? Nou heb ik haar wel uitgenodigd, maar ik weet zelf niet of het wel zo'n goed idee was. Kerst vieren met de werkster. Laat ik de tafel maar niet al te luxe dekken, dan raakt ze maar in de war. Maar goed, je hebt A gezegd, dus B moet ook maar. Eens even kijken, het recept, een ingrediëntenlijstje. Even kijken. Ik zal maar even een heel actiepuntenlijstje samenstellen. *(pakt pen en papier)* Het menu. Toch eerst maar garnalencocktail, en dan een carpaccio. Geen soep, dat wordt te veel. Maar wel een spoom, of zou ze geen champagne blijven? Drinkt ze eigenlijk wel? Want een wijntje is toch ook wel prettig. Ik heb nog wel wat in de kelder. Eerst maar even de inkopen. *(spot op heilssoldate)*

Heilssoldate: En ja hoor, dit moest wel fout lopen. Twee dames in de stress vanwege onverwacht bezoek en morgen in de kerststress omdat hun bezoek niet op komt dagen. Hier is wel een heel handige kerstengel nodig om dit op te kunnen lossen. *(er klinkt weer even kerstmuziek die wegsterft als het spel weer begint)*

Twee winkels, slaggers. Eliteslagerij/kiloslagerij

Spot op kiloslagerij. Sjaantje loopt naar de kiloslagerij, ze heeft een tas bij zich. In de winkel staat Corrie Janssen, zij wordt geholpen door de winkelierster. Vlak achter Sjaantje komt Trees de Lange de winkel binnen.

Winkelvrouw: Wou u nog meer?

Corrie: Ja, ik wil ook nog èh.. èh... doe maar een onsje boterhamworst.

Trees: *(gaat Sjaantje voorbij en naast Corrie)* Hé Corrie, hoe is het?

Winkelvrouw: En verder nog iets?

Corrie: Èh, even kijken, *(tegen Trees)* Ja wel goed hoor, alleen met Piet minder. *(kijkt op boodschappenlijstje)* Boterhamworst, ham, filet, gekookte worst, rollade, rookvlees... Heb ik al rookvlees?

Winkelvrouw: Ja, rookvlees hebt u al. Anders nog wat?

Trees: Wat is er dan met Piet?

Corrie: *(kijkt schichtig om zich heen of niemand anders het hoort, dan zachtjes achter haar hand)* Ach, je weet wel, wat mannen op die leeftijd krijgen. Hij sproeit een beetje, zal ik maar zeggen.

Winkelvrouw: Moest u nou nog meer?

Corrie: Nee, ik geloof dat ik alles heb.

Winkelvrouw: Nou, dat wordt dan, even kijken, twaalf euro veertig.

Corrie: Oh nee, ik wou ook nog een stukje paté, nee die andere, en dan de helft ervan.

Trees: Oh jee, en elk uur moet ie?

Corrie: Ja, dat is goed. *(tegen Trees)* Wat zei je nou? Elk uur? Elk kwartier! En ik steeds maar weer die wc soppen!

Winkelvrouw: Dat wordt dertien euro dertig. *(Corrie betaalt)*

Corrie: Nou, ik ga weer verder hoor, nog hopen te doen voor Kerst. Dag Trees.

Winkelvrouw: En wie was er dan?

Sjaantje: Èh, ikke.

Trees: Ik wou twee ons ham, drie ons rosbeef en twee ons rookvlees. En peperpaté en champignonpaté. Ennè...

Winkelvrouw: Ja een ogenblikje hoor, ik ben geen computer. *(Sjaantje zucht maar en gaat lijdzaam achter Trees staan. Trees pakt ondertussen een enorme boodschappenlijst. Het licht gaat uit. Muziek aan. Spot op de heilssoldate. Corrie loopt van links naar rechts over het toneel, langs de heilssoldate, keert op haar schreden terug en gooit wat in de pot. Spot op de andere winkel. Winkeldame staat met alleen Charlotte in de feestelijk, en decent versierde winkel)*

Winkeldame: Goedemiddag mevrouw Van Beusekom, waarmee kan ik

u dienen?

Charlotte: Ik wil graag een mooie carpaccio, voor twee personen. Kunt u het goed dun snijden? En heeft u ook de dressing en de kaas erbij?

Winkeldame: Natuurlijk mevrouw Van Beusekom. Is dit naar uw wens?

Charlotte: Ja, dat kan wel. En verder wat runderrookvlees, doe maar een onsje. En dan paté, doe de Bourgondische maar. En dan wil ik ook nog twee biefstukjes, voor de tweede dag.

Winkeldame: Het is wel een gedoe hè, al die feestdagen. Krijgt u het erg druk? *(Corrie komt binnen, staat een beetje ongeduldig te doen)*

Charlotte: Ach, dat valt wel mee, een èh... 'goede vriendin' komt eerste kerstdag dineren. Erg genoeglijk, zij zorgt voor het hoofdgerecht en ik voor de rest. En verder wat familie natuurlijk. *(een leugentje 'om bestwil')*

Winkeldame: Leuk hoor, zo samen de feestdagen vieren. Ja, ik lig morgen met mijn benen op het voetenbankje, deze dagen zijn zo druk geweest. *(Trees komt binnen. Gaat met Corrie praten)*

Trees: Wat doe jij morgen? De kinderen komen zeker?

Corrie: Nee, die komen overmorgen. Morgen zijn we samen. Zal mij benieuwen hoe dat is.

Trees: Je doet net of je ertegenop ziet?

Charlotte: Ach ja, het valt niet mee voor jullie. En dan al die lastige klanten.

Corrie: *(haalt schouders op)* Ach, zo gezellig is Piet nou niet. Ja, als er anderen bij zijn, maar met zijn tweeën? Hij doet geen bek open. Ach, ik zie wel, er is vast wel wat op tv.

Trees: Anders kom je toch naar het dorpshuis? Daar is ook een kerstviering. Voor iedereen die daar zin in heeft.

Corrie: Heb jij daar dan zin in?

Trees: Joh, dat is best gezellig. Beter dan met zo'n chagrijn als mijn Koos de hele middag voor de tv hangen.

Charlotte: Heeft u geen dikkere biefstukjes? Deze zijn wat aan de schriële kant.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto